



## Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2013. október 3.\*

„Fellebbezés — 1007/2009/EK rendelet — Fókatermékek kereskedelme — Az e termékek behozatalára és forgalmazására vonatkozó korlátozások — Megsemmisítés iránti kereset — Elfogadhatóság — Természetes és jogi személyek keresetőségi joga — Az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése — A »rendeleti jellegű jogi aktusok« fogalma — Jogalkotási aktusok — A hatékony bírói jogvédelemhez való alapvető jog”

A C-583/11. P. sz. ügyben,

az **Inuit Tapiriit Kanatami** (székhelye: Ottawa [Kanada]),

a **Nattivak Hunters and Trappers Association** (székhelye: Qikiqtarjuaq [Kanada]),

a **Pangnirtung Hunters' and Trappers' Association** (székhelye: Pangnirtung [Kanada]),

**Jaypootie Moesesie** (lakóhelye: Qikiqtarjuaq),

**Allen Kooneeliusie** (lakóhelye: Qikiqtarjuaq),

**Toomasie Newkingnak** (lakóhelye: Qikiqtarjuaq),

**David Kuptana** (lakóhelye: Ulukhaktok [Kanada]),

**Karliin Aariak** (lakóhelye: Iqaluit [Kanada]),

a **Canadian Seal Marketing Group** (székhelye: Québec [Kanada]),

a **Ta Ma Su Seal Products Inc.** (székhelye: Cap-aux-Meules [Kanada]),

a **Fur Institute of Canada** (székhelye: Ottawa),

a **NuTan Furs Inc.** (székhelye: Catalina [Kanada]),

a **GC Rieber Skinn AS** (székhelye: Bergen [Norvégia]),

az **Inuit Circumpolar Council Greenland (ICC-Greenland)** (székhelye: Nuuk, Grönland [Dánia]),

**Johannes Egede** (lakóhelye: Nuuk),

a **Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK)** (székhelye: Nuuk)

\* Az eljárás nyelve: angol.

(képviselik őket: J. Bouckaert, H. Viaene és D. Gillet ügyvédek)

fellebbezőknek

az Európai Unió Bírósága alapokmányának 56. cikke alapján 2011. november 21-én benyújtott fellebbezése tárgyában,

a többi fél az eljárásban:

az **Európai Parlament** (képviselik: I. Anagnostopoulou, D. Gauci és L. Visaggio, meghatalmazotti minőségben),

az **Európai Unió Tanácsa** (képviselik: M. Moore és K. Michoel, meghatalmazotti minőségben)

alperesek az elsőfokú eljárásban,

az **Európai Bizottság** (képviselik: P. Oliver, E. White és K. Mifsud-Bonnici, meghatalmazotti minőségben),

a **Holland Királyság**,

beavatkozók az elsőfokú eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: K. Lenaerts elnökhelyettes, elnökként eljáró bíró, A. Tizzano, R. Silva de Lapuerta, T. von Danwitz (előadó), A. Rosas és M. Berger tanácselnökök, U. Lõhmus, E. Levits, A. Ó Caoimh, A. Arabadjiev, J.-J. Kasel, M. Safjan, D. Šváby, A. Prechal és C. Vajda bírák,

főtanácsnok: J. Kokott,

hivatalvezető: V. Tourrès tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2012. november 20-i tárgyalásra,

a főtanácsnok indítványának a 2013. január 17-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

### Ítéletet

- 1 Fellebbezésükben az Inuit Tapiriit Kanatami, a Nattivak Hunters and Trappers Association, a Pangnirtung Hunters' and Trappers' Association, J. Moesesie, A. Kooneliusie, T. Newkingnak, D. Kuptana, K. Aariak, a Canadian Seal Marketing Group, a Ta Ma Su Seal Products Inc., a Fur Institute of Canada, a NuTan Furs Inc., a GC Rieber Skinn AS, az Inuit Circumpolar Council Greenland (ICC-Greenland), J. Egede és a Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK) az Európai Unió Törvényszéke T-18/10. sz. ügyben 2011. szeptember 6-án hozott végzésének (EBHT 2011., II-5599. o.; a továbbiakban: megtámadott végzés) hatályon kívül helyezését kéri, amely végzésben a Törvényszék elfogadhatatlanként elutasította a fellebbezők, valamint E. A. Agathos által a fókatermékek kereskedelméről szóló, 2009. szeptember 16-i 1007/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 286., 36. o.; a továbbiakban: vitatott rendelet) megsemmisítése iránt indított keresetet.

## Jogi háttér

### *A vitatott rendelet*

- 2 A vitatott rendelet 1. cikke értelmében e rendelet tárgya „a fókatermékek forgalomba hozatalára” vonatkozó „harmonizált szabályok [...] [megállapítása]”.
- 3 A vitatott rendelet 2. cikkének 4. pontja szerint az „inuit” fogalma alatt „az inuit szülőföld őslakos tagjai[t], nevezetesen azokon a sarkvidéki vagy szubarktikus területeken élők[et]” kell érteni, „ahol jelenleg vagy hagyományosan az inuitok az őslakosokat megillető jogokkal és érdekekkel rendelkeznek, és akiket az inuitok saját népük tagjaként ismernek el, beleértve az alábbi népcsoportokat: inupiat, jupik (Alaszka), inuit, inuvialuit (Kanada), kalaallit (Grönland) és jupik (Oroszország)”.
- 4 A fókatermékek forgalombahozatali feltételeit illetően e rendelet 3. cikke így rendelkezik:

„(1) Fókatermékek forgalomba hozatala csak akkor megengedett, ha a fókatermékek az inuitok és egyéb őslakos közösségek által hagyományosan folytatott vadászatból származnak, és hozzájárulnak a létfenntartásukhoz. E feltételeket a behozott termékek behozatalának időpontjában vagy helyén kell alkalmazni.

(2) Az (1) bekezdéstől eltérően:

- a) a fókatermékek behozatala akkor is megengedett, ha az alkalmi jellegű, és kizárólag az utazók vagy családjuk személyes használatára szolgáló árukból áll. Az ilyen áruk jellege és mennyisége nem lehet olyan, ami arra utalna, hogy behozatalukra kereskedelmi okokból kerül sor;
- b) az olyan fókatermékek forgalomba hozatala is megengedett, amelyek a nemzeti jog által szabályozott, kizárólag a tengeri erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás céljából folytatott vadászat melléktermékei. Az ilyen forgalomba hozatal csak nonprofit alapon megengedett. Az ilyen áruk jellege és mennyisége nem lehet olyan, ami arra utalna, hogy forgalomba hozatalukra kereskedelmi okokból kerül sor.

E bekezdés alkalmazása nem áthatja alá e rendelet célkitűzésének elérését.

(3) A Bizottság – az 5. cikk (2) bekezdésében említett irányítóbizottsági eljárással összhangban – technikai útmutató jegyzéket bocsát ki, meghatározván a Kombinált Nómenklátúra azon kódjainak indikatív listáját, amelyek az e cikk hatálya alá tartozó fókatermékekre vonatkozhatnak.

(4) A (3) bekezdés sérelme nélkül, az e cikket végrehajtó, e rendelet nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló intézkedéseket az 5. cikk (3) bekezdésében említett, ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárásnak megfelelően kell elfogadni.”

### *A 737/2010/EU rendelet*

- 5 A vitatott rendelet 3. cikkének (4) bekezdése alapján a Bizottság elfogadta az 1007/2009 rendelet végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2010. augusztus 10-i 737/2010/EU rendeletet (HL L 216., 1. o.).
- 6 E rendelet az 1. cikke szerint „részletes szabályokat állapít meg a fókatermékeknek az 1007/2009/EK rendelet 3. cikke szerinti forgalomba hozatalára”.

## A Törvényszék előtti eljárás és a megtámadott végzés

- 7 A Törvényszék Hivatalához 2010. január 11-én benyújtott keresetlevelükkel a fellebbezők, valamint E. A. Agathos a vitatott rendelet megsemmisítésére irányuló keresetet terjesztettek elő.
- 8 Az Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa a Törvényszék eljárási szabályzata 114. cikkének 1. §-a alapján elfogadhatatlansági kifogást emelt. A Törvényszék az Egyesült Királyságnak és a Bizottságnak megengedte, hogy a Parlament és a Tanács kérelmeinek támogatása végett a Törvényszék előtti eljárásba beavatkozzanak.
- 9 A Törvényszék e kifogásnak helyt adott, megállapítva, hogy a fellebbezők, valamint E. A. Agathos nem feleltek meg az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésében meghatározott elfogadhatósági feltételeknek.
- 10 A Törvényszék mindenekelőtt úgy ítélte meg, hogy még ha a vitatott rendeletet az EK-Szerződés alapján is fogadták el, az EUM-Szerződés hatálybalépése után előterjesztett kereset elfogadhatósági feltételeit akkor is az EUMSZ 263. cikk alapján kell vizsgálni.
- 11 A Törvényszék ezt követően megvizsgálta az előtte folyamatban lévő kereset elfogadhatóságát. Ennek keretében első lépésben az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése értelmében vett „rendeleti jellegű jogi aktus” fogalmát vizsgálta. E tekintetben e rendelkezés szó szerinti, történeti és teleologikus értelmezését folytatta le, a végzés 41–51. pontjában pedig a következő megállapításokat tette:

„41 Először is és emlékeztetőül: az EK 230. cikk negyedik bekezdése lehetővé tette valamely természetes és jogi személy számára, hogy eljárást indítson mind az egyedi hatályú jogi aktusok, mind az olyan, általános hatályú jogi aktusok ellen, amelyek, egy rendelethez hasonlóan, e személyt közvetlenül érintik, és sajátos jellemzői vagy az őt minden más személytől megkülönböztető ténybeli helyzet folytán vonatkoznak rá, és e ténynél fogva egy határozat címzettjéhez hasonló módon egyénítik őt (lásd ebben az értelemben a Bíróság 25/62. sz., Plaumann kontra Bizottság ügyben 1963. július 15-én hozott ítéletének [EBHT 1963., 197. o.] 223. pontját és C-50/00. P. sz., Unión de Pequeños Agricultores kontra Tanács ügyben 2002. július 25-én hozott ítéletének [EBHT 2002., I-6677. o.] 36. pontját).

- 42 Az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése, noha a »határozat« szót elhagyja, átveszi ezt a két lehetőséget, és kiegészíti azokat egy harmadikkal. Eljárás indítását teszi lehetővé olyan, általános hatályú jogi aktusok ellen, amelyek valamely természetes vagy jogi személyt közvetlenül és személyében érintenek, valamint az őt közvetlenül érintő olyan rendeleti jellegű jogi aktusok ellen, amelyek nem tartalmazznak végrehajtási intézkedéseket. A szó köznapi értelmében vett »rendeleti jellegű« kifejezésből az következik, hogy az ezen harmadik lehetőséggel érintett jogi aktusok ugyancsak általános hatályúak.
- 43 Ilyen összefüggésben meg kell állapítani, hogy ez a lehetőség nem összességében az általános hatályú jogi aktusokra, csak azok egy szűkebb kategóriájára, nevezetesen a rendeleti jellegű jogi aktusokra vonatkozik.
- 44 Az EUMSZ 263. cikk első bekezdése ugyanis az uniós jogi aktusok több olyan kategóriájáról is rendelkezik, amelyek jogszerűségi felülvizsgálat tárgyát képezhetik, nevezetesen egyrészt a jogalkotási aktusokról, másrészt egyéb, harmadik személyekkel szemben joghatásokat kiváltó, kötelező jogi aktusokról, amelyek lehetnek egyéni vagy általános hatályúak.
- 45 Ebből azt a következtetést kell levonni, hogy az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése, első bekezdésével összefüggésben értelmezve, akként rendelkezik, hogy valamely természetes vagy jogi személy azon jogi aktusok ellen indíthat eljárást, amelyeknek címzettje, valamint egyrészt azon, általános hatályú, jogalkotási vagy rendeleti jellegű aktusok ellen, amelyek közvetlenül és

személyében érintik őt, másrészt bizonyos általános hatályú jogi aktusok, nevezetesen a rendeleti jellegű jogi aktusok ellen, amelyek közvetlenül érintik őt, és nem tartalmazznak végrehajtási intézkedéseket.

- 46 Egyébiránt a »rendeleti jellegű« kifejezés, valamint az EUM-Szerződés különböző nyelvi változatai megfelelő kifejezéseinek ilyen értelmezése, ellentétben a »jogalkotási« szóval, az EUM-Szerződés számos több rendelkezéséből, köztük az EUMSZ »a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek közelítésére vonatkozó« 114. cikkéből is következik.
- 47 E tekintetben el kell utasítani a [fellebbezők, valamint E. A. Agathos] azon érvét, amely szerint a jogalkotási aktusok és a rendeleti jellegű jogi aktusok közötti különbségtétel, amint azt a Parlament és a Tanács javasolja, és a fenti 42–45. pontban megállapítást nyert, a »jogalkotási« jelzőnek az »aktusok« kifejezés elé történő illesztésével valósul meg az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésében említett első két lehetőség esetében. Ugyanis, amint az a fenti 45. pontban foglalt megállapításból következik, az »aktusok« szó az első két lehetőség tekintetében vonatkozik – azon jogi aktusokon túlmenően, amelyeknek a természetes vagy jogi személy a címzettje – valamennyi olyan jogalkotási vagy rendeleti jellegű aktusra, amely e személyeket közvetlenül és személyükben érinti. Ezen utóbbi lehetőség alkalmazási körébe tartoznak különösen a végrehajtási intézkedéseket tartalmazó jogalkotási aktusok és a végrehajtási intézkedéseket tartalmazó rendeleti jellegű jogi aktusok.
- 48 Továbbá pontosítani szükséges, hogy, a [fellebbezők, valamint E. A. Agathos] kijelentésével ellentétben, az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése utolsó tagmondatának szövegéből az következik, hogy a tagállamok célja e rendelkezés hatályának nem kizárólag az EUMSZ 290. cikk értelmében vett felhatalmazáson alapuló jogi aktusokra való szűkítése, hanem általánosabban a rendeleti jellegű jogi aktusokra való alkalmazása.
- 49 Másodsorban az [EUMSZ 263. cikk] negyedik bekezdésének fenti 42–45. pontban foglalt értelmezését megerősíti az e rendelkezés elfogadásához vezető jogalkotási folyamat kiindulópontja, amely rendelkezés az eredeti javaslat szerint az Európai Alkotmány létrehozásáról szóló szerződés tervezete III-365. cikkének negyedik bekezdése lett volna. Az derül ki ugyanis többek között a Konvent Elnökségének (az Európai Konvent titkársága, CONV 734/03) való megküldésről szóló, 2003. május 12-i feljegyzésből, hogy az EK 230. cikk negyedik bekezdését érintő módosításra vonatkozó javaslat ellenére, amely »általános hatályú jogi aktusokat« említ, az Elnökség egy másik opció mellett volt, amelyik viszont »rendeleti jellegű jogi aktusokat« említ. Amint az a fent hivatkozott, megküldésről szóló feljegyzésből kiderül, e megfogalmazás lehetővé tette »a jogalkotási aktusok és a rendeleti jellegű jogi aktusok közötti különbségtételt azzal, hogy szűkítő megközelítéssel él a magánszemélyek jogalkotási aktusok ellen indított eljárásai tekintetében (amelyek vonatkozásában a 'közvetlen és személyükben való érintettség' feltétele továbbra is alkalmazásban marad)«.
- 50 Harmadsorban, azon választás folytán, miszerint ezt a megfogalmazást átveszi az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése, meg kell állapítani, hogy e rendelkezés célja az, hogy lehetővé tegye valamely természetes vagy jogi személy részére, hogy eljárást indítson az olyan általános hatályú jogi aktusok ellen, amelyek nem jogalkotási aktusok, amelyek őt közvetlenül érintik, és amelyek nem tartalmazznak végrehajtási intézkedéseket, elkerülve ezáltal azt az esetet, hogy ezen személynek jogot kelljen sértenie ahhoz, hogy a bírósághoz fordulhasson (lásd a Konvent Elnökségének való megküldésről szóló fent hivatkozott feljegyzést). Amint az a fenti pontokban foglalt elemzésből következik, az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének megfogalmazása nem teszi lehetővé eljárás indítását minden olyan jogi aktus ellen, amely megfelel a közvetlen érintettség és a végrehajtási intézkedések hiánya követelményeinek, sem valamennyi, e követelményeknek megfelelő általános hatályú jogi aktus ellen, hanem csak és kizárólag ezen jogi aktusok egy

különleges kategóriája, nevezetesen a rendeleti jellegű jogi aktusok ellen. Következésképpen egy jogalkotási aktus ellen indított megsemmisítés iránti kereset elfogadhatóságának feltételei továbbra is szigorúbbak, mint a rendeleti jellegű jogi aktus ellen indított kereset esetében.

- 51 Ezt a következtetést nem kérdőjelezi meg a [fellebbezőknek és E. A. Agathosnak] a hatékony bírói jogvédelemre vonatkozó, főként az Európai Unió Alapjogi Chartája (HL 2007. C 303., 1. o.) 47. cikkére hivatkozó érvelés[e]. Az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében ugyanis az uniós bíróság, anélkül, hogy a hatáskörét túllépné – pontosan a hatékony bírói jogvédelem fényében –, nem értelmezheti akként azokat a feltételeket, amelyek szerint egy magánszemély egy rendelet ellen eljárást indíthat, hogy az ezen, a Szerződésben kifejezetten előírt feltételektől való eltéréshez vezessen (lásd ebben az értelemben a Bíróság C-263/02. P. sz., Bizottság kontra Jégo-Quéré ügyben 2004. április 1-jén hozott ítéletének [EBHT 2004., I-3425. o.] 36. pontját és a Törvényszék T-127/05. sz., Lootus Teine Osaühing kontra Tanács ügyben 2007. január 9-én hozott végzésének [az EBHT-ban nem tették közzé] 50. pontját.)”
- 12 A Törvényszék a megtámadott végzés 56. pontjában a fentiekből arra a következtetésre jutott, hogy „a »rendeleti jellegű jogi aktus« EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése szerinti fogalmát akként kell értelmezni, hogy az valamennyi általános hatályú aktusra vonatkozik, a jogalkotási aktusok kivételével”. Következésképpen egy jogalkotási aktus kizárólag akkor képezheti természetes vagy jogi személy megsemmisítés iránti keresetének tárgyát, ha ezen aktus e személyt közvetlenül és személyében érinti.
- 13 A Törvényszék második lépésben, az 57–67. pontban azt a kérdést vizsgálta, hogy a vitatott rendelet jogalkotási vagy rendeleti jellegű jogi aktusnak kell minősíteni. E tekintetben a megtámadott végzés 61. pontjában úgy ítélte meg, hogy az EUMSZ 294. cikkben megállapított, „rendes jogalkotási eljárásnak” nevezett eljárás lényegében az EK 251. cikkben megállapított eljárást veszi át. A Törvényszék ebből e pontban arra következtetett, hogy a vitatott rendeletet – amelyet az utóbbi cikkben szabályozott eljárásnak megfelelően fogadtak el – a jogi aktusok EUM-Szerződés által előírt kategóriáin belül jogalkotási aktusnak kell minősíteni. A megtámadott végzés 65. pontjában a Törvényszék megállapította, hogy a jelen ügyben valamely aktus jogalkotási vagy rendeleti jellegű jogi aktusnak való minősítése szempontjából az a releváns kritérium, hogy milyen eljárás vezetett az aktus elfogadásához.
- 14 Tekintettel az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése értelmében vett „rendeleti jellegű jogi aktusok” fogalmára vonatkozóan a megtámadott végzés 41–56. pontjában kialakított értelmezésre, valamint arra a következtetésre, amely szerint a vitatott rendelet nem minősül az e cikk értelmében vett rendeleti jellegű jogi aktusnak, a Törvényszék megállapította, hogy a kereset nem nyilvánítható elfogadhatónak az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének harmadik fordulata alapján. E feltételek mellett a Törvényszék szerint nem kellett meghatározni, hogy e rendelet tartalmaz-e végrehajtási intézkedéseket.
- 15 A Törvényszék harmadik lépésben, a megtámadott végzés 68–87. pontjában azt a kérdést vizsgálta, hogy a vitatott rendelet közvetlenül érinti-e a fellebbezőket, valamint E. A. Agathost.
- 16 E tekintetben a Törvényszék a megtámadott végzés 71. pontjában emlékeztetett arra, hogy a magánszemély valamely jogi aktus általi közvetlen érintettsége azt kívánja meg, hogy a megtámadott uniós jogi aktus közvetlen hatást gyakoroljon e magánszemély jogi helyzetére, és ne hagyjon mérlegelési lehetőséget az e jogi aktus végrehajtásával megbízott címzettek számára, mert az ilyen végrehajtás tisztán automatikus jellegű, és közties szabályok alkalmazása nélkül, egyedül az uniós szabályozás alapján történik.
- 17 A vitatott rendeletet illetően a Törvényszék a megtámadott végzés 75. pontjában, a Törvényszék T-40/04. sz., Bonino és társai kontra Parlament és Tanács ügyben 2005. július 11-én hozott végzésére (EBHT 2005., II-2685. o.) hivatkozva megállapította, hogy a vitatott rendelet – tekintettel a 3. cikkének (1) bekezdésében foglaltakra – kizárólag azon felperesek jogi helyzetének tekintetében fejt ki közvetlen hatást, akik a főtermékek Unióban való forgalomba hozatala területén működnek. E rendelet

egyáltalában nem tiltja a fókavadászatot, amely ráadásul az uniós piacon kívül folyik, sem az ezekből származó, a forgalmazás tárgyát nem képező termékek felhasználását vagy fogyasztását. Jóllehet nem zárható ki, hogy a vitatott rendelet által előírt, forgalomba hozatalra vonatkozó általános tilalom befolyásolhatja az e forgalomba hozatalt megelőzően vagy követően közreműködő személyek tevékenységét, attól még e befolyásoló hatásokat nem lehet úgy tekinteni, hogy azok közvetlenül a rendeletből származnak. Ezenkívül e tilalom esetleges gazdasági következményei a felpereseknek csak a ténybeli, de nem a jogi helyzetét érintik.

- 18 Miután a megtámadott végzés 76. pontjában felidézte a vitatott rendelet 3. cikke (4) bekezdésének és 5. cikke (3) bekezdésének, valamint e rendelet (17) preambulumbekzdésének szövegét, a Törvényszék a megtámadott végzés 77. pontjában megállapította: annak ellenére, hogy tilos azon fókatermékek forgalomba hozatala, amelyek tekintetében megállapítást nyert, hogy nem az inuitok és egyéb őslakos közösségek által hagyományosan, létfenntartásuk céljából folytatott vadászatból származnak, a termékek forgalomba hozatalára vonatkozó feltételek nincsenek meghatározva.
- 19 E tekintetben a Törvényszék a megtámadott végzés 78–80. pontjában úgy ítélte meg, hogy a vitatott rendelet nem pontosítja többek között azt, hogy mit kell „egyéb őslakos közösségek” alatt érteni, és nem nyújt semmiféle magyarázatot a hagyományosan, létfenntartás céljából folytatott vadászat formái tekintetében, sem a tekintetben, hogy az inuit vagy egyéb őslakos közösségekből való eredetet miként kell bizonyítani. Így azon termékek tekintetében, amelyek a kivételek rendszere alá tartozhatnak, a nemzeti hatóságok nem alkalmazhatják a megtámadott rendeletet a végrehajtási rendelet által rögzített végrehajtási intézkedések nélkül, amelyek meghatározzák azon feltételeket, amelyek mellett e termékek forgalomba hozatala megengedett. A fellebbezőknek és E. A. Agathosnak a szóban forgó kivételből eredő helyzete ezért kizárólag a megtámadott rendelet végrehajtására vonatkozó intézkedések alapján lehet értékelhető. E feltételek mellett a vitatott rendelet kizárólag azon felperesek jogi helyzetét érinti, akik a fókatermékek Unióban való forgalomba hozatala területén működnek, és akikre az ezen termékek forgalomba hozatalát illető általános tilalom vonatkozik.
- 20 Ezzel szemben nem érinti azon felperesek esetét, akik tevékenysége nem ezen termékek forgalomba hozatala, és/vagy akik a megtámadott rendelet által előírt kivétel alá tartoznak, mivel főszabály szerint az inuit és egyéb őslakos közösségek által hagyományosan, létfenntartás céljából folytatott vadászat formáiból származó fókatermékek Unióban történő forgalomba hozatala megengedett marad. Közelebbről, az inuit származású fókavadászok és vadbefogók, valamint a fellebbezők érdekeit képviselő szervezetek nem tekinthetők úgy, hogy a fókatermékek forgalomba hozatalának területén működnek.
- 21 Így a Törvényszék a megtámadott végzés 81–87. pontjában megállapította, hogy a vitatott rendelet csak négy felperest érint közvetlenül, vagyis azokat, akik az inuit és nem inuit vadászoktól és vadbefogóktól származó fókatermékek feldolgozása és/vagy kereskedelme területén működnek. K. Aariakkal kapcsolatban a Törvényszék a megtámadott végzés 82. pontjában megállapította, hogy nem tekinthető a vitatott rendelet által közvetlenül érintettnek. Jóllehet K. Aariak a fókatermékek feldolgozása, nevezetesen fókabőr alapú konfekcióruházat előállítására és eladására területén működik, a keresetlevélből, valamint a fellebbezőknek és E. A. Agathosnak az elfogadhatatlansági kifogásokra tett észrevételeiből kitűnik, hogy K. Aariak ugyancsak az inuit közösséghez tartozik, és egyáltalában nem állítja, hogy a szóban forgó kivétel alá tartozó termékeken kívül más termékek forgalomba hozatala terén is működne.
- 22 Mivel ahhoz, hogy a kereset elfogadhatóságára vonatkozóan az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésében meghatározott feltételek teljesülhessenek, az szükséges, hogy valamely magánszemély helyzete mind közvetlenül, mind pedig személyében érintett legyen, a Törvényszék a megtámadott végzés 88–93. pontjában megvizsgálta, hogy az a négy felperes, akiket a Törvényszék a vitatott rendelet által közvetlenül érintettnek ítélt, úgy tekinthető-e, hogy e rendelet személyükben is érinti őket. E tekintetben a Törvényszék a végzés 41. pontjára hivatkozva úgy ítélte meg, hogy a vitatott rendelet objektíve meghatározott helyzetekre alkalmazandó, továbbá általános és elvont jelleggel

meghatározott személyek kategóriái tekintetében vált ki joghatásokat. A fókatermékek – az inuit és egyéb őslakos közösségek által hagyományosan, létfenntartás céljából folytatott vadászat formáiból származó fókatermékek kivételével – forgalomba hozatalára vonatkozó tilalom megfogalmazása általános, és megkülönböztetés nélkül alkalmazható bármely, a megtámadott rendelet hatálya alá tartozó gazdasági szereplő tekintetében.

- 23 Jóllehet a szóban forgó négy felperes az inuit és nem inuit vadászoktól és vadbefogóktól származó fókatermékek forgalomba hozatala területén működik, e minőségükben a vitatott rendelet a fókatermékeket forgalmazó bármely más gazdasági szereplőkhöz hasonlóan érinti őket. Még ha feltételezzük is, hogy e felperesek az általános tilalmon kívül az inuit eredetű termékekre vonatkozó kivétel hatálya alá is tartoznak, ez nem elegendő ahhoz, hogy ők egy határozat címzettjéhez hasonló módon egyénítve legyenek.
- 24 E feltételek mellett a Törvényszék a megsemmisítés iránti keresetet elfogadhatatlannak nyilvánította.

### **A felek kérelmei**

- 25 A fellebbezők azt kérik, hogy a Bíróság:
- helyezze hatályon kívül a megtámadott végzést;
  - nyilvánítsa elfogadhatónak a megsemmisítés iránti keresetet, ha úgy ítéli meg, hogy a vitatott rendelet megsemmisítése iránti kereset elfogadhatóságáról való döntéshez szükséges valamennyi adat rendelkezésre áll;
  - ennek hiányában helyezze hatályon kívül a megtámadott végzést, és utalja vissza az ügyet a Törvényszék elé;
  - a Parlamentet és a Tanácsot kötelezze a fellebbezők részéről felmerült költségek viselésére;
  - a Bizottságot és a Holland Királyságot kötelezze saját költségeik viselésére.
- 26 A Tanács azt kéri, hogy a Bíróság:
- utasítsa el a fellebbezést;
  - a felpereseket egyetemlegesen kötelezze a költségek viselésére.
- 27 A Parlament azt kéri, hogy a Bíróság:
- utasítsa el a fellebbezést;
  - a fellebbezőket kötelezze a költségek viselésére.
- 28 A Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság utasítsa el a fellebbezést, és a fellebbezőket kötelezze a költségek viselésére.
- 29 A Holland Királyság nem nyújtott be válaszbeadványt.



## A fellebbezésről

- 30 Fellebbezésük alátámasztása érdekében a fellebbezők négy jogalapra hivatkoznak. Az első jogalap az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének értelmezésével és alkalmazásával kapcsolatos téves jogalkalmazáson alapul. E jogalap két részre tagolódik. Második jogalapjukban a fellebbezők arra hivatkoznak, hogy a Törvényszék megsértette az indokolási kötelezettségét. A harmadik jogalap azon alapul, hogy a Törvényszék megsértette a Charta 47. cikkét, valamint az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, 1950. november 4-én Rómában aláírt európai egyezmény (a továbbiakban: EJEE) 6. és 13. cikkét. Végül a negyedik jogalapjukban a fellebbezők úgy vélik, hogy a Törvényszék bizonyítékokat fordított el.

### *Az első jogalapról*

#### Az első jogalap első részéről

##### – A felek érvei

- 31 Az első jogalap első részében a fellebbezők úgy vélik, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot a „rendeleti jellegű jogi aktus” EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése szerinti fogalmának értelmezése során, különösen pedig azért, hogy e fogalom alkalmazási köréből kizárta az olyan jogalkotási aktusokat, mint a vitatott rendelet.
- 32 A jogalkotási aktusok és a rendeleti jellegű jogi aktusok között a Törvényszék által tett különbséget a fellebbezők szerint nem támasztja alá az a megfogalmazás, amelyet az EUM-Szerződés többek között az EUMSZ 288. cikkben, az EUMSZ 289. cikkben és az EUMSZ 290. cikkben használ. E rendelkezések a jogalkotási aktusok és a nem jogalkotási aktusok között tesznek különbséget. Ezenkívül – a Törvényszék megállapításával ellentétben – a „rendeleti jellegű jogi aktusok” fogalom nem csupán egyes általános hatályú jogi aktusokat foglal magában, hanem minden ilyen aktust felölel, vagyis a Törvényszék által a megtámadott végzés 41–48. pontjában kialakított szó szerinti értelmezés téves.
- 33 A Törvényszék által tett különbség a fellebbezők szerint azzal a következménnyel jár, hogy a Parlament és/vagy a Tanács által elfogadott aktusok közül csak az ajánlásokat és a véleményeket lehetne rendeleti jellegű jogi aktusoknak tekinteni, mivel a jogalkotási aktusok felölelik a Parlament és a Tanács által elfogadott rendeleteket, irányelveket és határozatokat, míg a felhatalmazáson alapuló jogi aktusok a Bizottság által elfogadott aktusokat foglalják magukban. Ezzel szemben az ajánlások és a vélemények nem szerepelnek az EUMSZ 263. cikk első bekezdésében felsorolt azon jogi aktusok között, amelyek megsemmisítés iránti kereset tárgyát képezhetik.
- 34 Ha a Lisszaboni Szerződés szövegezőinek az lett volna a szándéka, hogy az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésében a „rendeleti jellegű jogi aktusok” megfogalmazást a jogalkotási aktusok ellentétjének megjelölése érdekében alkalmazzák, a fellebbezők szerint inkább az EUMSZ 290. cikk szerinti „felhatalmazáson alapuló jogi aktus” fogalmat használták volna. Az a körülmény, hogy a Szerződés szövegezői a „rendeleti jellegű jogi aktusok” megfogalmazást alkalmazták, a fellebbezők szerint azzal indokolható, hogy a jogalkotási aktusoktól vagy a nem jogalkotási aktusoktól eltérő aktusokat kívánták megjelölni. Másfelől az EUMSZ 291. cikkben említett végrehajtási aktusokra nem vonatkozik a Törvényszék által tett különbség.
- 35 Következésképpen a „rendeleti jellegű jogi aktusok” megfogalmazásra vonatkozóan a Törvényszék által a „jogalkotási aktusok” megfogalmazással szemben kialakított értelmezés a fellebbezők szerint megfosztja értelmétől az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének harmadik fordulatában meghatározott feltételek mellett a rendeleti jellegű jogi aktusokkal szemben igénybe vehető, a Lisszaboni Szerződés által bevezetett jogorvoslatot, mivel e módosításnak az volt a célja, hogy a

természetes személyek és jogi személyek vonatkozásában bővítsé a keresetek elfogadhatósági feltételeit. Az ilyen értelmezésnek a fellebbezők szerint az a hatása, hogy a magánszemélyek vonatkozásában az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének harmadik fordulata szerinti bármilyen jogorvoslatot kizár.

- 36 A fellebbezők szerint a Törvényszék által a „rendeleti jellegű jogi aktusok” fogalmára vonatkozóan kialakított történeti értelmezés is téves. A Lisszaboni Szerződés, jöllehet az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésében – az Európai Alkotmány létrehozásáról szóló szerződés tervezete III-365. cikkének negyedik bekezdésével azonos módon – rendeleti jellegű jogi aktusokat említ, nem alkalmazza a jogi aktusok e szerződéstervezetben meghatározott felosztását, ennek kapcsán különösen az „európai rendelet” mint nem törvényalkotási aktus fogalmát. Az EUM-Szerződés keretében a rendeletek lehetnek jogalkotási aktusok vagy nem jogalkotási aktusok is.
- 37 Az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének szövegét érintő módosítás hiánya a fellebbezők szerint azt bizonyítja, hogy a „rendeleti jellegű jogi aktusok” e rendelkezés szerinti fogalma kibővült abban az értelemben, hogy minden rendeletet magában foglal, függetlenül attól, hogy azok jogalkotási jellegűek-e, vagy sem. E teleologikus értelmezés ezenkívül megfelel mind az Európai Alkotmány létrehozásáról szóló szerződés tervezetének szövegezői, mind pedig a Lisszaboni Szerződés szövegezői által követett kezdeti törekvésnek, akik pótolni akarták azokat a joghézagokat, amelyeket a C-50/00. P. sz., Unión de Pequeños Agricultores kontra Tanács ügyben 2002. július 25-én hozott ítélet (EBHT 2002., I-6677. o.), valamint a fent hivatkozott Bizottság kontra Jégo-Quéré ügyben hozott ítélet világosan megjelölt.
- 38 A Parlament, a Tanács és a Bizottság egyetért a Törvényszék által a „rendeleti jellegű jogi aktusok” fogalmára vonatkozóan kialakított értelmezéssel.
- 39 A Parlament előadja, hogy jöllehet igaz, hogy az EUM-Szerződés nem vette át az Európai Alkotmány létrehozásáról szóló szerződés tervezetének I-33. cikkében meghatározott azon jogforrási hierarchiát, amely egyrészt a törvényalkotási aktusok, másrészt pedig a rendeleti jellegű jogi aktusok között tesz különbséget, az EUMSZ 289. cikk (3) bekezdése a jogalkotási aktusokat egyértelműen a rendes vagy különleges jogalkotási eljárás keretében elfogadott aktusokként jelöli meg. Ezenkívül az EUMSZ 263. cikk az első és a negyedik bekezdésében a „jogalkotási aktusok” és a „rendeleti jellegű jogi aktusok” között tesz különbséget. Az EUMSZ 263. cikk hatékony érvényesülésének teljes körű biztosítása érdekében e két fogalmat összhangba kell hozni.
- 40 A Parlament kifejti, hogy a fellebbezők a Törvényszék azon megállapításával szembeni kifogásukat, amely szerint nem minden általános hatályú jogi aktus tekinthető rendeleti jellegű jogi aktusnak, nem sajátos módon adják elő, hanem átveszik az elsőfokú eljárásban már előadott érveket. Így a fellebbezők ezzel kapcsolatos érvei mindenesetre elfogadhatatlanok.
- 41 A fellebbezők azon érvét illetően, amely szerint a Törvényszék által a „rendeleti jellegű jogi aktusok” fogalmára vonatkozóan kialakított értelmezés e fogalmat megfosztja a tartalmától, a Parlament, a Tanács, valamint a Bizottság azt állítja, hogy e fogalom a jogi aktusok változatos kategóriáit foglalja magában, amely aktusok között szerepelnek többek között az EUMSZ 290. cikk és az EUMSZ 291. cikk alapján elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok és általános hatályú végrehajtási jogi aktusok, az uniós jogi aktusok nagy többségét pedig ez utóbbiak alkotják. Ebből következően téves a fellebbezők azon érve, amely szerint az EUM-Szerződés szövegezői a „felhatalmazáson alapuló” fogalmat használták volna, ha az olyan általános hatályú jogi aktusokra kívántak volna utalni, amelyek nem jogalkotási aktusok. A Bizottság hozzáteszi, hogy ezenkívül a „rendeleti jellegű jogi aktusok” fogalmi körébe tartoznak az olyan különleges jogi alapokon elfogadott általános hatályú nem jogalkotási aktusok, mint az EUMSZ 43. cikk (3) bekezdése, az EUMSZ 109. cikk és az EUMSZ 215. cikk (1) bekezdése, valamint a különböző egyéb „szervek vagy hivatalok” által elfogadott, az EUMSZ 263. cikk első bekezdésében említett általános hatályú jogi aktusok.

- 42 Az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének keletkezését illetően a Parlament úgy véli, hogy a fellebbezők a megtámadott végzéssel szemben nem fogalmaznak meg semmilyen konkrét kifogást, vagyis az elsőfokú eljárásban előadott érvek ismételt vizsgálatát kérik a Bíróságtól, ami azonban a fellebbezés keretében elfogadhatatlan. Mindazonáltal a fellebbezés keretében előadott érvek megalapozatlanok. E tekintetben a Parlament és a Bizottság előadja, hogy nyilvánvaló, hogy az Európa jövőjével foglalkozó konvent a jogalkotási aktusok kizárásának szándékával választotta a „rendeleti jellegű jogi aktusok” megfogalmazást, a Lisszaboni Szerződés szövegezői pedig a bírósági jogorvoslatok szempontjából meg kívánták tartani a jogalkotási aktusok és a rendeleti jellegű jogi aktusok közötti ugyanezen különbségtételt.
- 43 A Törvényszék által alkalmazott teleologikus megközelítéssel kapcsolatban a Bizottság azt állítja, hogy az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésén belüli harmadik fordulat bevezetésének célja – ami a kereshetőségi joggal kapcsolatos szabályok hatályának kibővítése – nem jelenti egyben azt, hogy a „rendeleti jellegű jogi aktusok” fogalmát ki kellene terjeszteni a jogalkotási aktusokra.
- 44 A Parlament szerint az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése értelmében vett „rendeleti jellegű jogi aktusok” fogalmának a Törvényszék által kialakított értelmezése nem áll ellentétben e rendelkezés céljával, amely arra irányul, hogy az EK 230. cikk negyedik bekezdése alapján indított keresetekhez képest kevésbé szigorú feltételek mellett tegye lehetővé az általános hatályú nem jogalkotási aktusok elleni közvetlen keresetindítást. A Parlament és a Tanács szerint az EUMSZ 263. cikk, azáltal hogy a természetes vagy jogi személyeknek megengedi az olyan rendeleti jellegű jogi aktusok elleni közvetlen keresetindítást, amelyek közvetlenül érintik őket és nem tartalmaznak végrehajtási intézkedéseket, teljes mértékben orvosolja a fent hivatkozott Unió de Pequeños Agricultores kontra Tanács és a fent hivatkozott Bizottság kontra Jégo-Quéré ügyben hozott ítéletekben megvilágított helyzetet. Megállapítható, hogy a fent hivatkozott Bizottság kontra Jégo-Quéré ügyben hozott ítéletben a vitatott jogi aktus egy bizottsági végrehajtási rendelet volt, amelyet a Törvényszék által lefolytatott elemzés szerint nyilvánvalóan az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése értelmében vett „rendeleti jellegű jogi aktusnak” kell minősíteni. A Tanács ezenkívül megjegyzi, hogy a Törvényszék és a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint a tagállamok kötelesek hozzájárulni az Szerződések által létrehozott jogorvoslati rendszer teljességéhez.

– A Bíróság álláspontja

- 45 Első jogalapjuk első részében a fellebbezők lényegében azt kifogásolják, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy a „rendeleti jellegű jogi aktusok” EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésében szereplő fogalma nem foglalja magában az EUMSZ 289. cikk (3) bekezdése szerinti olyan jogalkotási aktusokat, mint a vitatott rendelet.
- 46 Előjáróban emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EUMSZ 256. cikk (1) bekezdésének második albekezdése, a Bíróság alapokmánya 58. cikkének első bekezdése és az Európai Unió Bírósága eljárási szabályzata 168. cikke (1) bekezdésének d) pontja szerint a fellebbezésben pontosan meg kell jelölni a hatályon kívül helyezni kért ítélet kifogásolt részeit, valamint a kérelmet konkrétan alátámasztó jogi érveket. Az a fellebbezés, amely pusztán megismétli vagy szó szerint újra előadja a Törvényszék elé terjesztett jogalapokat és érveket, ideértve azokat is, amelyek e bíróság által kifejezetten elvetett tényeken alapulnak, nem tesz eleget az e rendelkezések által támasztott indokolási követelményeknek (lásd különösen a C-41/00. P. sz., Interporc kontra Bizottság ügyben 2003. március 6-án hozott ítélet [EBHT 2003., I-2125. o.] 15. és 16. pontját, valamint a C-280/08. P. sz., Deutsche Telekom kontra Bizottság ügyben 2010. október 14-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-9555. o.] 24. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 47 Ugyanakkor, ha a fellebbező az uniós jognak a Törvényszék általi értelmezését vagy alkalmazását kifogásolja, az elsőfokú eljárásban megvizsgált jogkérdések a fellebbezés keretében újból vita tárgyát képezhetik. Ha ugyanis a fellebbező ily módon nem tudná fellebbezését a Törvényszék előtt már

felhasznált jogalapokra és érvekre alapítani, akkor a fellebbezési eljárás részben értelmét vesztené (a C-131/03. P. sz., Reynolds Tobacco és társai kontra Bizottság ügyben 2006. szeptember 12-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-7795. o.] 51. pontját, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

- 48 A jelen esetben meg kell állapítani, hogy a fellebbezők első jogalapjuk első részében nem egyszerűen a Törvényszék elé terjesztett keresetük újabb vizsgálatát kérik. Ezen első részben ugyanis a fellebbezők világosan megjelölik a megtámadott végzés azon szövegrészeit, amelyekkel kapcsolatban úgy vélik, hogy azokban a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, valamint megjelölik a kérelmük alátámasztása érdekében előadott jogi érveket, köztük azokat, amelyek a Törvényszék által alkalmazott különböző értelmezési módszerekre vonatkoznak. Így ellentétben azzal, amit a Parlament állít, a fellebbezők az elsőfokú eljárásban már előadott érveket nem egyszerűen megismétlik, hanem valójában a megtámadott végzés indokolásának jelentős része ellen hozzák fel azokat, következésképpen pedig ezek az érvek lehetővé teszik a Bíróság számára a felülvizsgálati jogkörének gyakorlását.
- 49 Ebből következik, hogy az első jogalap első része elfogadható.
- 50 Az első jogalap e részének megalapozottságát illetően meg kell állapítani, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint valamely uniós jogi rendelkezés értelmezéséhez nemcsak annak kifejezéseit és az általa követett célokat kell figyelembe venni, hanem a szöveggörnyezetét, valamint az uniós jogi rendelkezések összességét is (lásd ebben az értelemben a 283/81. sz., Cilfit és társai ügyben 1982. október 6-án hozott ítélet [EBHT 1982., 3415. o.] 20. pontját). Valamely uniós jogi rendelkezés értelmezése szempontjából annak keletkezése is relevánsnak bizonyulhat (lásd ebben az értelemben a C-370/12. sz. Pringle-ügyben 2012. november 27-én hozott ítélet 135. pontját).
- 51 Így ezen értelmezési módszerek alapján meg kell vizsgálni, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta-e a jogot, amikor a megtámadott végzés 56. pontjában arra a következtetésre jutott, hogy a „rendeleti jellegű jogi aktusoknak” az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése szerinti fogalma az általános hatályú jogi aktusokra vonatkozik, a jogalkotási aktusok kivételével.
- 52 Az EUMSZ 263. cikk első bekezdése rendelkezik az uniós bíróság előtt megsemmisítés iránti keresettel megtámadható uniós jogi aktusokról, vagyis egyrészt a jogalkotási aktusokról, másrészt pedig – mint azt a Törvényszék a megtámadott végzés 44. pontjában helyesen megállapította – egyéb, harmadik személyekkel szemben joghatásokat kiváltó, kötelező jogi aktusokról, amelyek lehetnek egyéni vagy általános hatályúak. Az EUMSZ 263. cikk második bekezdése szerint ezen aktusok keresettel megtámadhatók hatáskör hiánya, lényeges eljárási szabályok megsértése, a Szerződések vagy az alkalmazásukra vonatkozó bármely jogi rendelkezés megsértése vagy hatáskörrel való visszaélés miatt.
- 53 Továbbá az EUMSZ 263. cikk határozott különbséget tesz egyrészt az uniós intézmények és a tagállamok megsemmisítés iránti kereset benyújtásához fűződő joga, másrészt pedig a természetes és jogi személyek ilyen joga között. Így az EUMSZ 263. cikk második bekezdése anélkül biztosítja az ott felsorolt uniós intézmények, valamint a tagállamok számára a jogot, hogy megsemmisítés iránti kereset révén vitassák az első bekezdésben említett bármely jogi aktus jogszerűségét, hogy e jog gyakorlásának feltétele lenne az eljáráshoz fűződő érdek igazolása (lásd a C-355/10. sz., Parlament kontra Tanács ügyben 2012. szeptember 5-én hozott ítélet 37. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot). Ezenkívül e cikk harmadik bekezdése szerint az ott felsorolt intézmények és bizottság azzal a feltétellel jogosultak e jogi aktusok ellen megsemmisítés iránti keresetet indítani a Bíróság előtt, hogy e kereset az előjogaik megóvására irányul.
- 54 Ezzel szemben a természetes és jogi személyek keresetőségi jogával kapcsolatban az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése akként rendelkezik, hogy „[b]ármely természetes vagy jogi személy az első és második bekezdésben említett feltételek mellett eljárást indíthat a neki címzett vagy az őt közvetlenül és személyében érintő jogi aktusok ellen, továbbá az őt közvetlenül érintő olyan rendeleti jellegű jogi aktusok ellen, amelyek nem vonnak maguk után végrehajtási intézkedéseket”.

- 55 Egyrészt meg kell állapítani, hogy az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének első két fordulata megfelel annak, ami a Lisszaboni Szerződés hatálybalépését megelőzően az EK-Szerződés 230. cikkének negyedik bekezdésében szerepelt (ez utóbbi rendelkezés kapcsán lásd a fent hivatkozott Unión de Pequeños Agricultores kontra Tanács ügyben hozott ítélet 34–37. pontját).
- 56 E fordulatok azáltal, hogy általában „jogi aktusokat” említenek, az Unió minden olyan jogi aktusára vonatkoznak, amelyek kötelező joghatásokat váltanak ki (lásd ebben az értelemben a 60/81. sz., IBM kontra Bizottság ügyben 1981. november 11-én hozott ítélet [EBHT 1981., 2639. o.] 9. pontját; a C-521/06. P. sz., Athinaiki Techniki kontra Bizottság ügyben 2008. július 17-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-5829. o.] 29. pontját; a C-322/09. P. sz., NDSHT kontra Bizottság ügyben 2010. november 18-án hozott ítélet [EBHT 2010., I-11911. o.] 45. pontját, valamint a C-463/10. P. és C-475/10. P. sz., Deutsche Post kontra Bizottság egyesített ügyekben 2011. október 13-án hozott ítélet [EBHT 2011., I-9639. o.] 36–38. pontját). E fogalom így magában foglalja az általános hatályú – jogalkotási vagy egyéb – aktusokat, valamint az egyéni aktusokat. Az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének második fordulata akként rendelkezik, hogy ha a megsemmisítés iránti kereset előterjesztő természetes vagy jogi személy nem címzettje a megtámadott jogi aktusnak, a kereset elfogadhatóságának az a feltétele, hogy a megtámadott jogi aktus közvetlenül és személyében érintse a felperest.
- 57 Másrészt a Lisszaboni Szerződés olyan harmadik fordulatot iktatott be az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésébe, amely rugalmasabbá tette a természetes és jogi személyek által benyújtott megsemmisítés iránti keresetek elfogadhatósági feltételeit. E fordulat ugyanis, anélkül hogy a természetes és jogi személyek által benyújtott megsemmisítés iránti keresetek elfogadhatóságát alárendelné a személyes érintettség feltételének, e jogorvoslatot az olyan „rendeleti jellegű jogi aktusok” tekintetében biztosítja, amelyek nem vonnak maguk után végrehajtási intézkedéseket, és amelyek a felperest közvetlenül érintik.
- 58 A „rendeleti jellegű jogi aktusok” fogalmát illetően az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének harmadik fordulatából kitűnik, hogy e fogalom szűkebb körű, mint az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének első és második fordulatában az olyan egyéb intézkedések típusainak minősítése érdekében használt „jogi aktusok” fogalom, amelyek megsemmisítését a természetes és jogi személyek kérhetik. Az előbbi fogalom – mint azt a Törvényszék a megtámadott végzés 43. pontjában helyesen megállapította – nem vonatkozhat minden általános hatályú jogi aktusra, hanem az ilyen jellegű jogi aktusoknak csak egy szűkebb kategóriájára utal. Az ezzel ellentétes értelmezés megfosztaná értelmétől a „jogi aktusok” és a „rendeleti jellegű jogi aktusok” megfogalmazás közötti, az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének második és harmadik fordulatában tett különbséget.
- 59 Ezenkívül meg kell állapítani, hogy az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése azonos megfogalmazással vette át az Európai Alkotmány létrehozásáról szóló szerződés tervezete III-365. cikke negyedik bekezdésének tartalmát. Ez utóbbi rendelkezés előkészítő anyagaiból kitűnik, hogy jöllehet az EK 230. cikk negyedik bekezdésének módosítása arra irányult, hogy a természetes és jogi személyek vonatkozásában bővítsék a megsemmisítés iránti keresetek elfogadhatósági feltételeit, az EK 230. cikk negyedik bekezdésében meghatározott és a jogalkotási aktusokra vonatkozó elfogadhatósági feltételeket nem kívánták módosítani. Így e rendelkezés módosításának tervezetében a „rendeleti jellegű jogi aktusok” kifejezés használata lehetővé tette a jogi aktusok azon kategóriájának megjelölését, amelyek ezentúl a korábbiakhoz képest kevésbé szigorú feltételek mellett képezhetik megsemmisítés iránti kereset tárgyát, fenntartva ugyanakkor a „szűkítő megközelítést a magánszemélyek által a jogalkotási aktusok ellen indított keresetek tekintetében (amelyekre továbbra is alkalmazni kell a »közvetlenül és személyükben való érintettség« feltételét)” (lásd többek között az Európai Konvent Titkárságától a Bíróság munkamódszerével foglalkozó munkacsoport 2003. március 25-i végső jelentését [CONV 636/03. dokumentum, 22. pont] és a Konvent Elnökségének való megküldéséről szóló, 2003. május 12-i feljegyzést [CONV 734/03. dokumentum, 20. o.]).

- 60 E feltételek mellett meg kell állapítani, hogy a természetes és jogi személyeket megillető, az EK 230. cikk negyedik bekezdésében szabályozott keresetösségi jog módosításának az volt a célja, hogy lehetővé tegye e személyek számára, hogy kevésbé szigorú feltételek mellett indíthassanak megsemmisítés iránti keresetet az általános hatályú jogi aktusok ellen, kizárva e körből a jogalkotási aktusokat.
- 61 A Törvényszék tehát helyesen állapította meg, hogy a „rendeleti jellegű jogi aktusok” EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése szerinti fogalma nem foglalja magában a jogalkotási aktusokat.
- 62 Az első jogalap első részét tehát mint megalapozatlant el kell utasítani.

Az első jogalap második részéről

– A felek érvei

- 63 Az első jogalap második részében a fellebbezők azt állítják, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor azt vizsgálta, hogy a vitatott rendelet közvetlenül és személyükben érinti-e a fellebbezőket.
- 64 A megsemmisíteni kért jogi aktus általi közvetlen érintettséggel kapcsolatos feltételt illetően a fellebbezők úgy vélik, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor megállapította, hogy a vitatott rendelet csak azt a négy felperest érinti közvetlenül, akik a főkatermékek Európai Unióban történő forgalomba hozatalának területén működnek. A megtámadott végzés 82. pontjában – amely K. Ariak helyzetére vonatkozik – a Törvényszék úgy ítélte meg, hogy a vitatott rendelet csak azokat a felpereseket érinti közvetlenül, akik az inuit közösségek javát szolgáló kivétel alá állítólag besorolható főkatermékeken kívüli főkatermékek forgalomba hozatalának területén működnek. Ugyanakkor az, hogy a K. Ariak által forgalomba hozott termékek a kivétel alá tartoznak-e vagy sem, irreleváns abból a szempontból, hogy e rendelet közvetlenül érinthesse K. Ariakot. Így a Törvényszék a fellebbezők szerint további körülménnyel egészítette ki a közvetlen érintettséggel kapcsolatos feltételt.
- 65 A megsemmisíteni kért jogi aktus általi személyes érintettséggel kapcsolatos feltételt illetően a fellebbezők úgy vélik, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor e feltételt szűkítően értelmezte. Márpedig a tagállamok abból a célból módosították az EK 230. cikk negyedik bekezdését, hogy a fent hivatkozott Unión de Pequeños Agricultores kontra Tanács ügyben és a fent hivatkozott Bizottság kontra Jégo-Quéré ügyben hozott ítéletet követően a természetes és jogi személyek vonatkozásában bővítsék az elfogadhatósági feltételeket. E fejleményre tekintettel a fellebbezők szerint a Bíróságnak újra kellene gondolnia a személyes érintettség feltételére vonatkozó, a fent hivatkozott Plaumann kontra Bizottság ügyben hozott ítéletben kialakított szűkítő értelmezést. Ha a Bíróság a vitatott rendelet által a fellebbezők érdekei vonatkozásában kifejtett „lényeges káros hatás” kritériumát alkalmazná, ahogy azt Jacobs főtanácsnok a fent hivatkozott Unión de Pequeños Agricultores kontra Tanács ügyre vonatkozó indítványának 60. pontjában javasolta, arra a következtetésre jutna, hogy a jelen ügyben e rendelet személyükben érinti a fellebbezőket.
- 66 A Parlament, a Tanács, valamint a Bizottság úgy véli, hogy a Lisszaboni Szerződés nem módosította a megsemmisíteni kért jogi aktussal való közvetlen érintettség és személyes érintettség feltételeinek tartalmát. A Szerződésben és az előkészítő anyagokban nincs semmi ilyen tartalmú utalás, amely szükségessé tette volna a kérdéssel kapcsolatosan fennálló ítélkezési gyakorlat módosítását. A Törvényszék nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor e feltételeket ugyanúgy értelmezte, mint e Szerződés hatálybalépése előtt.

67 A Tanács ezenkívül úgy véli, hogy a fellebbezők azzal kapcsolatos állításainak, hogy mit kell érteni a személyében való érintettség alatt, gyakorlatilag az a hatása, hogy a megsemmisíteni kért jogi aktussal közvetlenül érintett valamennyi személyt e jogi aktus által személyében érintettnek is kellene tekinteni. Így a rendeleti jellegű jogi aktusok és a jogalkotási aktusok között tett különbség a Tanács szerint szinte teljesen jelentőségét elvesztené.

– A Bíróság álláspontja

68 Első jogalapjuk második részében a fellebbezők lényegében azt kifogásolják, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor megállapította, hogy a fellebbezők nem teljesítik a megsemmisítés iránti kereset benyújtásának alapjaként az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének második fordulatában meghatározott feltételeket, amennyiben a vitatott rendelet nem érinti őket közvetlenül és személyükben.

69 A megsemmisíteni kért jogi aktus általi személyes érintettség feltételét illetően meg kell jegyezni, hogy jóllehet a fellebbezők nem állítják, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta volna a Bíróság ezen elfogadhatósági feltételre vonatkozó, a fent hivatkozott Plaumann kontra Bizottság ügyben hozott ítélet óta kialakított állandó ítélkezési gyakorlatából eredő mérlegelési kritériumokat, kifejezetten kérik, hogy a Bíróság e mérlegelési kritériumokat értékelje újra, helyettük pedig vezesse be a „lényeges káros hatás” kritériumát.

70 E tekintetben meg kell állapítani, hogy az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének második fordulata – mint az a jelen ítélet 55. pontjában megállapítást nyert – megfelel az EK 230. cikk negyedik bekezdése második fordulatának. Márpedig e rendelkezés szövege nem módosult. Ezenkívül nem áll fenn olyan körülmény, amelynek alapján megállapítható lenne, hogy a Lisszaboni Szerződés szövegezőinek szándékukban állt volna módosítani az EK 230. cikk negyedik bekezdésében már meghatározott elfogadhatósági feltételek tartalmát. Másfelől az Európai Alkotmány létrehozásáról szóló szerződés tervezetében a III-365. cikk negyedik bekezdésére vonatkozó előkészítő anyagokból kitűnik, hogy e feltételeket nem kívánták módosítani (lásd többek között az Európai Konvent Titkárságától a Bíróság munkamódszerével foglalkozó munkacsoport 2003. március 25-i végső jelentését [CONV 636/03. dokumentum, 23. pont]).

71 E feltételek mellett meg kell állapítani, hogy a megsemmisíteni kért jogi aktus általi személyes érintettséggel kapcsolatos feltétel tartalmát – ahogy azt a Bíróság a fent hivatkozott Plaumann kontra Bizottság ügyben hozott ítélet óta kialakított állandó ítélkezési gyakorlatában értelmezte – a Lisszaboni Szerződés nem módosította. Meg kell tehát állapítani, hogy a Törvényszék nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor az ezen ítélkezési gyakorlatban meghatározott mérlegelési kritériumokat vette alapul.

72 Az említett ítélkezési gyakorlat szerint a természetes vagy jogi személyek csak akkor teljesítik a személyes érintettséggel kapcsolatos feltételt, ha a megtámadott jogi aktus sajátos tulajdonságaik, vagy olyan ténybeli helyzet folytán vonatkozik rájuk, amely minden más személytől megkülönbözteti, és ezáltal címzetthez hasonló módon egyéníti őket (lásd a fent hivatkozott Plaumann kontra Bizottság ügyben hozott ítéletet; a C-298/00. P. sz., Olaszország kontra Bizottság ügyben 2004. április 29-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-4087. o.] 36. pontját, valamint a C-71/09. P., C-73/09. P. és C-76/09. p. sz., Comitato „Venezia vuole vivere” kontra Bizottság egyesített ügyekben 2011. június 9-én hozott ítélet [EBHT 2011., I-4727. o.] 52. pontját).

73 A jelen ügyben a Törvényszék a megtámadott végzés 88–93. pontjában kétségek nélkül annak vizsgálatára szorított, hogy a felperesek közül négyet az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése szerint személyében érintett-e a vitatott rendelet, mivel a többi felperes ugyanezen rendelkezés értelmében semmiképp nem volt közvetlenül érintett. Ugyanakkor meg kell állapítani, hogy egyik felperes sem tekinthető úgy, hogy a vitatott rendelet a fent hivatkozott Plaumann kontra Bizottság ügyben hozott ítélet óta kialakult állandó ítélkezési gyakorlat értelmében a címzetthez hasonló módon egyénítené őt.

A fókatermékek forgalomba hozatalának a vitatott rendeletben előírt tilalmát ugyanis általánosan fogalmazták meg, és az megkülönböztetés nélkül alkalmazandó minden olyan gazdasági szereplőre, aki e rendelet hatálya alá tartozik.

- 74 E feltételek mellett nem kell megvizsgálni, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta-e a jogot, amikor megállapította, hogy a vitatott rendelet csak azokat a felpereseket érinti közvetlenül, akik az inuit és nem inuit vadászoktól és vadbefogóktól származó fókatermékek feldolgozása és/vagy kereskedelme területén működnek, mivel az ezzel kapcsolatos esetleges téves jogalkalmazás nem befolyásolná a jogvita kimenetelét, és nem érintené a megtámadott végzés rendelkező részét.
- 75 Ugyanis az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének magából a szövegéből, valamint az állandó ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy valamely természetes vagy jogi személy az olyan jogi aktus megsemmisítését, amely sem rendeleti jellegű jogi aktusnak, sem pedig olyan jogi aktusnak nem minősül, amelynek e személy a címzettje, csak akkor kérheti, ha az ilyen jogi aktus e személyt nem csupán közvetlenül, hanem személyében is érinti (az EK 230. cikk vonatkozásában lásd a C-167/02. P. sz., Rothley és társai kontra Parlament ügyben 2004. március 30-án hozott ítélet [EBHT 2004., I-3149. o.] 25. pontját, és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 76 Ezért, mivel a megsemmisíteni kért jogi aktussal való közvetlen érintettség és személyes érintettség feltételeinek egyszerre kell teljesülniük, az, hogy e feltételek egyike valamely felperes esetében nem teljesül, azzal a következménnyel jár, hogy a felperes által e jogi aktus ellen benyújtott megsemmisítés iránti keresetet elfogadhatatlannak kell tekinteni.
- 77 Az eddigiekre tekintettel az első jogalap második részét mint megalapozatlant, következésképpen pedig az egész első jogalapot el kell utasítani.

#### *A második jogalapról*

##### *A felek érvei*

- 78 Második jogalapjukban a fellebbezők azt állítják, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor nem adott konkrét és kifejezett választ a fellebbezők által az elfogadhatatlansági kifogásokra tett észrevételeik 53–57. pontjában előadott érvekre, amelyek szerint az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének csak tág értelmezése áll összhangban a Charta 47. cikkével, valamint az EJEE 6. és 13. cikkével.
- 79 Ezenkívül a megtámadott végzés 51. pontjában tett azon megállapítás, amely szerint a rendelet elleni keresetindítás feltételeit „kifejezetten előírja” az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése, a fellebbezők szerint ellentmondásban áll e rendelkezés szó szerinti, történeti és teleologikus értelmezésének szükségességével. Mivel a Törvényszék az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének ilyen alapos értelmezését folytatta le, nem utasíthatta el a felperesek érveit egyszerűen annak kijelentésével, hogy a kereshetőségi jog feltételei „kifejezetten elő vannak írva”.
- 80 A Parlament, a Tanács és a Bizottság szerint a Törvényszék kielégítő választ adott a felperesek érveire. A Törvényszék nem volt köteles külön megállapításokat tenni az EJEE 6. és 13. cikkével kapcsolatban, mivel e cikkeknek és a Charta 47. cikkének ugyanaz az értelme és tartalma. A Parlament hozzáteszi, hogy a Törvényszék nem volt köteles részletesen válaszolni a felperesek állításaira, mivel a megtámadott végzés korábbi pontjaiban egyéb indokok alapján már elutasította az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének a felperesek által javasolt értelmezését. A Tanács ezenkívül előadja, hogy még ha a Törvényszék nem is vizsgálta meg részletesen a Charta 47. cikkét, az indokolási kötelezettségnek eleget tett azáltal, hogy utalt magának a Bíróságnak az ítélkezési gyakorlatára, amelyből világosan kitűnik, hogy az uniós bíróság nem vonatkoztathat el az EUMSZ 263. cikkben meghatározott feltételektől.



## A Bíróság álláspontja

- 81 Nem vitatott, hogy a Törvényszék a megtámadott végzés 51. pontjában válaszolt a felperesek által a hatékony bírói jogvédelemhez való alapvető joggal kapcsolatban előadott, a Parlament és a Tanács által emelt elfogadhatatlansági kifogásra tett észrevételeik 53–57. pontjában szereplő érvekre. A Törvényszék a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kiindulva úgy ítélte meg, hogy az uniós bíróság még a hatékony bírói jogvédelem elvének fényében is túllépi a hatáskörét, amennyiben azokat a feltételeket, amelyek mellett a magánszemélyek valamely rendelet ellen keresetet indíthatnak, oly módon értelmezi, hogy az a Szerződésben kifejezetten meghatározott e feltételektől való eltéréshez vezet.
- 82 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatának megfelelően a Törvényszék nem volt köteles olyan magyarázatot adni, amely kimerítően követi a jogvitában részes felek által előadott összes érvet. Ezen ítélkezési gyakorlat szerint az indokolás lehet közvetett is, amennyiben lehetővé teszi az érdekelt felek számára, hogy megismerjék az adott intézkedések meghozatalának okait, és lehetővé teszi a hatáskörrel rendelkező bíróság számára a felülvizsgálat gyakorlását (lásd a C-385/07. P. sz., *Der Grüne Punkt - Duales System Deutschland kontra Bizottság* ügyben 2009. július 16-án hozott ítélet [EBHT 2009., I-6155. o.] 114. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 83 E feltételek mellett az a körülmény, hogy a Törvényszék a megtámadott végzés 51. pontjában nem említi kifejezetten az EJEE-nek a felperesek által hivatkozott 6. és 13. cikkét, továbbá nem tárgyalja kifejezetten az érvelésük minden részletét, nem tekinthető az indokolási kötelezettség megsértésének.
- 84 Ugyanez a helyzet azzal kapcsolatban, hogy a Törvényszék ugyanezen pontban megállapította, hogy nem hagyhatja figyelmen kívül a rendelet elleni kereset benyújtására vonatkozó azon feltételeket, amelyeket az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése „kifejezetten előír”, még ha le is folytatta e rendelkezés szó szerinti, történeti és teleologikus értelmezését. A Törvényszék ugyanis a „rendeleti jellegű jogi aktusok” EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése szerinti fogalmának tartalmáról az uniós jog által elismert értelmezési módszerek szerinti hagyományos értelmezést lefolytatva határozott. Az ilyen eljárás nincs hatással arra, hogy az említett fogalom az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésében kifejezetten előírt olyan elfogadhatósági feltételnek minősül, amelyet a természetes és jogi személyek által benyújtott megsemmisítés iránti kereseteknek teljesíteniük kell, továbbá az ilyen eljárás nem teheti ellentmondásossá a Törvényszék indokolását.
- 85 Az eddigiekből következik, hogy a második fellebbezési jogalap nem megalapozott.

## *A harmadik jogalapról*

### A felek érvei

- 86 Harmadik jogalapjukban a fellebbezők azt állítják, hogy a Törvényszék által az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésére vonatkozóan kialakított értelmezés sérti a Charta 47. cikkét, valamint az EJEE 6. és 13. cikkét. A Törvényszék a T-177/01. sz., *Jégo-Quéré kontra Bizottság* ügyben 2002. május 3-án hozott ítéletében (EBHT 2002., II-2365. o.) a fellebbezők szerint megállapította, hogy a közvetlen keresetek elfogadhatósági feltételeinek az uniós bíróság általi szűkítő értelmezése nem tekinthető úgy, hogy olyan hatékony jogorvoslatot biztosítana a természetes és jogi személyeknek, amely lehetővé tenné számukra a jogi helyzetüket közvetlenül érintő általános hatályú jogi aktusok jogszerűségének vitatását.
- 87 Az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének a megtámadott végzésben kialakított értelmezése a fellebbezők szerint egyenesen visszalépést jelent a Lisszaboni Szerződés hatálybalépését megelőzően fennálló helyzethez képest. E Szerződés hatálybalépése előtt az uniós bíróságok anyagi kritériumot

alkalmaztak annak eldöntése érdekében, hogy a természetes és jogi személyek rendelkeznek-e keresetösségi joggal a megsemmisítés iránti keresetet illetően, míg ezentúl tisztán formai jellegű kritériumot kell alkalmazni.

88 A Parlament, a Tanács, valamint a Bizottság úgy véli, hogy a fellebbezők hatékony bírói jogvédelemben részesülnek, mivel jogorvoslati joggal rendelkeznek a 737/2010 rendelet, vagyis a vitatott rendelet azon végrehajtási aktusa ellen, amelyet a T-526/10. sz., Inuit Tapiriit Kanatami és társai kontra Bizottság ügyben 2013. április 25-én hozott ítélet meghozatalához vezető eljárásban vitattak, ez pedig lehetővé tette számukra ugyanazon érdemi érvek előadását, amelyeket a Törvényszék előtt a jelen ügyben is előadtak. Ezenkívül a Tanács és a Bizottság a Charta 47. cikkével kapcsolatos magyarázatokra hivatkozva kifejti, hogy e cikknek nem célja a Szerződésekben szabályozott bírósági felülvizsgálati rendszer, különösen pedig a közvetlen keresetek elfogadhatóságával kapcsolatos szabályok módosítása.

#### A Bíróság álláspontja

89 Harmadik jogalapjukban a fellebbezők lényegében azt állítják, hogy a Törvényszék által az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésére vonatkozóan kialakított értelmezés sérti a Charta 47. cikkét, amennyiben csak abban az esetben teszi lehetővé a természetes és jogi személyek számára az uniós jogalkotási aktusok ellen megsemmisítés iránti kereset indítását, ha e jogi aktusok az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése értelmében közvetlenül és személyükben érintik őket.

90 Előjáróban emlékeztetni kell arra, hogy az uniós jogrend tiszteletben tartásának bírósági felülvizgálatáról – mint ez az EUSZ 19. cikk (1) bekezdéséből kitűnik – a Bíróság és a tagállami bíróságok gondoskodnak (lásd ebben az értelemben a 2011. március 8-i 1/09. sz. vélemény [EBHT 2011., I-1137. o.] 66. pontját).

91 Ezenkívül az Unió olyan jogi unió, amelyben az intézmények jogi aktusai ellenőrzés alá esnek a tekintetben, hogy azok különösen a Szerződésekkel, az általános jogelvekkel, valamint az alapvető jogokkal összeegyeztethetők-e (lásd ebben az értelemben a C-550/09. sz., E. és F. ügyben 2010. június 29-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-6213. o.] 44. pontját).

92 E célból az EUM-Szerződés egyrészt a 263. cikkével és a 277. cikkével, másrészt a 267. cikkével teljes jogorvoslati és eljárási rendszert hozott létre, melynek célja, hogy biztosítsa az uniós jogi aktusok jogszerűségének felülvizgálatát, az uniós bíróságra ruházva azt (lásd ebben az értelemben a 294/83. sz., Les Verts kontra Parlament ügyben 1986. április 23-án hozott ítélet [EBHT 1986., 1339. o.] 23. pontját; a fent hivatkozott Unión de Pequeños Agricultores kontra Tanács ügyben hozott ítélet 40. pontját; a fent hivatkozott Reynolds Tobacco és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 80. pontját, valamint a C-59/11. sz., Association Kokopelli ügyben 2012. július 12-én hozott ítélet 34. pontját).

93 Így azok a természetes vagy jogi személyek, amelyek az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése szerinti elfogadhatósági feltételek folytán nem támadhatják meg közvetlenül az általános hatályú uniós jogi aktusokat, védelemben részesülnek az ilyen aktusok velük szemben történő alkalmazása ellen. Amennyiben az ilyen aktusok alkalmazása az uniós intézmények feladata, e személyek az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésében meghatározott feltételek mellett közvetlen keresetet nyújthatnak be az uniós bírósághoz a végrehajtási aktusok ellen, e kereset alátámasztása érdekében pedig az EUMSZ 277. cikk alapján hivatkozhatnak a szóban forgó általános aktus jogellenességére. Amennyiben az alkalmazás a tagállamok feladata, e személyek a nemzeti bíróságok előtt hivatkozhatnak a szóban forgó uniós jogi aktus érvénytelenségére, ennek alapján pedig a nemzeti bíróságok e tekintetben az EUMSZ 267. cikk alapján előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekkel fordulhatnak a Bírósághoz (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Les Verts kontra Parlament ügyben hozott ítélet 23. pontját).

- 94 E tekintetben pontosítani kell, hogy a jogalanyoknak a nemzeti eljárások keretében joguk van ahhoz, hogy az általános hatályú uniós jogi aktusok velük szemben történő alkalmazására vonatkozó bármely határozat vagy egyéb nemzeti jogi aktus jogszerűségét bíróság előtt vitassák, hivatkozva az uniós jogi aktus érvénytelenségére (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Unión de Pequeños Agricultores kontra Tanács ügyben hozott ítélet 42. pontját, valamint a fent hivatkozott E. és F. ügyben hozott ítélet 45. pontját).
- 95 Ebből következik, hogy a megsemmisítés iránti keresetekhez hasonlóan az érvényesség elbírálása céljából előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem az uniós jogi aktusok jogszerűsége felülvizsgálatának egy formáját jelenti (lásd a C-143/88. és C-92/89. sz., Zuckerfabrik Süderdithmarschen és Zuckerfabrik Soest egyesített ügyekben 1991. február 21-én hozott ítélet [EBHT 1991., I-415. o.] 18. pontját, valamint a C-453/03., C-11/04., C-12/04. és C-194/04. sz., ABNA és társai egyesített ügyekben 2005. december 6-án hozott ítélet [EBHT 2005., I-10423. o.] 103. pontját).
- 96 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy amennyiben a nemzeti bíróság arra az álláspontra jut, hogy a valamely uniós jogi aktus ellen a felek által előadott – vagy adott esetben hivatalból megvizsgált – egy vagy több érvénytelenségi ok megalapozott, köteles felfüggeszteni az eljárást és az érvényesség vizsgálata érdekében előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel fordulni a Bírósághoz, mivel az uniós jogi aktusok érvénytelenségének megállapítására egyedül a Bíróságnak van hatásköre (a C-344/04. sz., IATA és ELFAA ügyben 2006. január 10-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-403. o.] 27. és 30. pontja, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 97 A Charta 47. cikke által biztosított védelemre tekintettel meg kell állapítani, hogy e cikknek nem célja a Szerződésekben szabályozott bírósági felülvizsgálati rendszer, különösen pedig az Európai Unió Bírósága előtt indított közvetlen keresetek elfogadhatóságával kapcsolatos szabályok módosítása, mint ez az említett 47. cikkre vonatkozó magyarázatokból is kitűnik, amelyeket az EUSZ 6. cikk (1) bekezdése harmadik albekezdésének és a Charta 52. cikke (7) bekezdésének megfelelően figyelembe kell venni a Charta értelmezésénél (lásd a C-283/11. sz. Sky Österreich ügyben 2013. január 22-én hozott ítélet 42. pontját, valamint a C-426/11. sz., Alemo-Herron és társai ügyben 2013. július 18-án hozott ítélet 32. pontját).
- 98 Így az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésében szabályozott elfogadhatósági feltételeket a hatékony bírói jogvédelemhez való alapvető jog fényében kell értelmezni, anélkül azonban, hogy ez az említett Szerződésben kifejezetten előírt feltételek figyelmen kívül hagyásához vezetne (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Unión de Pequeños Agricultores kontra Tanács ügyben hozott ítélet 44. pontját és a fent hivatkozott Bizottság kontra Jégo-Quéré ügyben hozott ítélet 36. pontját).
- 99 A nemzeti bíróságoknak a jelen ítélet 90. pontjában említett szerepét illetően emlékeztetni kell arra, hogy a nemzeti bíróságok a Bírósággal együttműködve olyan feladatot töltenek be, amelyet közösen kell ellátniuk annak érdekében, hogy a Szerződések alkalmazása és értelmezése során biztosítsák a jog tiszteletben tartását (a fent hivatkozott 1/09. sz. vélemény 69. pontja).
- 100 A tagállamok feladata tehát olyan jogorvoslati és eljárási rendszer kialakítása, amely lehetővé teszi a hatékony bírói jogvédelemhez való alapvető jog tiszteletben tartásának biztosítását (a fent hivatkozott Unión de Pequeños Agricultores kontra tanács ügyben hozott ítélet 41. pontja, valamint a fent hivatkozott Bizottság kontra Jégo-Quéré ügyben hozott ítélet 31. pontja).
- 101 A tagállamok e kötelezettségét újra megerősítette az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése, amely szerint a tagállamok „megteremtik azokat a jogorvoslati lehetőségeket, amelyek az uniós jog által szabályozott területeken a hatékony jogvédelem biztosításához szükségesek”.

- 102 E tekintetben az ilyen tárgyú uniós szabályozás hiányában minden tagállam belső jogrendjének feladata, hogy a jelen ítélet 100. és 101. pontjából eredő követelmények, valamint a hatékonyság és az egyenértékűség elvének tiszteletben tartásával kijelölje a hatáskörrel rendelkező bíróságokat, és meghatározza a bírósághoz fordulás azon eljárási szabályait, amelyek célja, hogy biztosítsák a jogalanyok uniós jogból eredő jogainak védelmét (lásd ebben az értelemben többek között a C-268/06. sz. Impact-ügyben 2008. április 15-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-2483. o.] 44. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot; a C-118/08. sz., Transportes Urbanos y Servicios Generales ügyben 2010. január 26-án hozott ítélet [EBHT 2010., I-635. o.] 31. pontját, valamint a C-317/08-C-320/08. sz., Alassini és társai egyesített ügyekben 2010. március 18-án hozott ítélet [EBHT 2010., I-2213. o.] 47. és 61. pontját).
- 103 Ami a tagállamok által megteremtendő jogorvoslati lehetőségeket illeti, ha az EUM-Szerződés létre is hozott bizonyos közvetlen kereseteket, amelyeket adott esetben természetes és jogi személyek indíthatnak az uniós bíróság előtt, sem az EUM-Szerződés, sem pedig az EUSZ 19. cikk nem szándékozott a nemzeti bíróságok előtt létrehozni – tekintettel az uniós jog fenntartására – más jogi lehetőségeket, mint amelyeket a nemzeti jog megállapított (a C-432/05. sz. Unibet-ügyben 2007. március 13-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-2271. o.] 40. pontja).
- 104 Ez csak akkor lenne másképp, ha a szóban forgó nemzeti jogrendszer egészéből az következne, hogy nem létezik olyan keresetfajta, amellyel, akár közvetett módon is, biztosítható lenne a jogalanyok uniós jogból eredő jogainak tiszteletben tartása, illetve ha a jogalanyok bírósághoz fordulásának az lenne az egyetlen módja, hogy kénytelenek lennének jogot sérteni (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Unibet-ügyben hozott ítélet 41. és 64. pontját, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 105 A fellebbezők azon érvét illetően, amely szerint a „rendeleti jellegű jogi aktusoknak” az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése szerinti fogalmára vonatkozóan a Törvényszék által kialakított értelmezés hiányosságot keletkeztet a bírói jogvédelemben, és összeegyeztethetetlen a Charta 47. cikkével, amennyiben az a következménye, hogy az összes jogalkotási aktus gyakorlatilag mentesül a bírósági felülvizsgálat alól, meg kell állapítani, hogy a Charta 47. cikke által biztosított védelem nem követeli meg, hogy a jogalanyok feltétel nélkül, közvetlenül az uniós bíróságok előtt megsemmisítés iránti keresettel támadhassák meg az uniós jogalkotási aktusokat.
- 106 Végül sem a fenti alapvető jog, sem pedig az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése nem követeli meg, hogy a jogalanyok az ilyen jogi aktusok ellen elsődlegesen a nemzeti bíróságok előtt keresetet indíthassanak.
- 107 E feltételek mellett a harmadik jogalapot mint megalapozatlant el kell utasítani.

#### *A negyedik jogalapról*

#### *A felek érvei*

- 108 Negyedik jogalapjukban a fellebbezők a bizonyítékok elferdítésére hivatkoznak. E tekintetben azt állítják, hogy a Törvényszék több alkalommal elferdítette az arra a kérdésre vonatkozó érveiket, hogy a jogalkotási aktusokra mennyiben terjed ki a „rendeleti jellegű jogi aktusoknak” az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése szerinti fogalma. Különösen, a Törvényszék a fellebbezők érveit összekeverte a Parlament és a Tanács érveivel. Így a Törvényszék által levont következtetésben a fellebbezők szerint több nyilvánvaló mérlegelési hiba van, vagyis a Bíróságnak a megtámadott végzést legalább abban a részében hatályon kívül kell helyeznie, amely a „rendeleti jellegű jogi aktusok” e fogalmáról szól, és magának kell megvizsgálnia a felperesek által erre vonatkozóan előadott érveket.

- 109 A Parlament úgy véli, hogy e jogalap nyilvánvalóan elfogadhatatlan. A fellebbezők valójában az elsőfokú eljárásban előadott érvek újbóli vizsgálatát kívánják elérni. Mindazonáltal e jogalap a Parlament szerint megalapozatlan, mivel a Törvényszék nem értelmezte tévesen a fellebbezők érveit. Ráadásul a fellebbezők nem bizonyították, hogy az állítólagos hibák következményekkel jártak a Törvényszék azon megállapítására nézve, amely szerint a vitatott rendelet nem minősül az EUMSZ 263. cikk szerinti „rendeleti jellegű jogi aktusnak”.
- 110 A Tanács és a Bizottság úgy éli, hogy e jogalapot el kell utasítani, tekintettel arra, hogy a fellebbezők nem említenek olyan tényeket vagy bizonyítékokat, amelyeket a Törvényszék elferdíthetett volna.

#### A Bíróság álláspontja

- 111 Negyedik jogalapjukban a fellebbezők lényegében a Törvényszék előtt előadott érveik közül egyeseknek az elferdítésére hivatkoznak, ezáltal pedig a Törvényszék azon következtetését szándékoznak kétségbe vonni, amely szerint a „rendeleti jellegű jogi aktusoknak” az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése szerinti fogalma nem foglalja magában a jogalkotási aktusokat.
- 112 A jelen ügyben ugyanakkor meg kell állapítani, hogy – mint az a jelen ítélet 61. pontjából is kitűnik – a Törvényszék helyesen állapította meg, hogy a „rendeleti jellegű jogi aktusok” e fogalma nem foglalja magában a jogalkotási aktusokat. Így, még ha a Törvényszék el is ferdítette volna a felperesek bizonyos érveit, az ilyen elferdítés nem érintené a megtámadott végzés rendelkező részét, vagyis nem eredményezhetné e végzés hatályon kívül helyezését.
- 113 E feltételek mellett a negyedik jogalapot el kell utasítani.
- 114 Mindezekből következően, mivel a fellebbezők által hivatkozott jogalapok egyikének sem lehet helyt adni, a fellebbezést egészében el kell utasítani.

#### A költségekről

- 115 Az eljárási szabályzat 184. cikkének (2) bekezdése értelmében, ha a fellebbezés megalapozatlan, a Bíróság határoz a költségekről.
- 116 Ugyanezen szabályzat 138. cikkének (1) bekezdése, amelyet e szabályzat 184. cikkének (1) bekezdése értelmében a fellebbezési eljárásban is alkalmazni kell, akként rendelkezik, hogy a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Ha az elsőfokú eljárásban beavatkozó fél, aki maga nem nyújtott be fellebbezést, részt vesz a Bíróság előtti eljárásban, a Bíróság dönthet úgy, hogy – az említett 184. cikk (4) bekezdése értelmében – e fél maga viseli saját költségeit. Az említett szabályzat 140. cikkének (1) bekezdése – amelyet ugyanezen szabályzat 184. cikkének (1) bekezdése értelmében szintén alkalmazni kell a fellebbezési eljárásban is – előírja, hogy az eljárásba beavatkozó tagállamok és intézmények maguk viselik saját költségeiket.
- 117 Mivel a Parlament és a Tanács kérte, hogy a Bíróság a fellebbezőket kötelezze a költségek viselésére, a fellebbezők pedig pervesztesek lettek, a fellebbezőket kell kötelezni a saját költségeik, valamint a Parlament és a Tanács részéről a fellebbezési eljárással összefüggésben felmerült költségek viselésére.
- 118 A Bizottság mint a Törvényszék és a Bíróság előtti beavatkozó maga viseli saját költségeit.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

#### **1) A Bíróság a fellebbezést elutasítja.**

- 2) **Az Inuit Tapiriit Kanatami, a Nattivak Hunters and Trappers Association, a Pangnirtung Hunters' and Trappers' Association, Jaypootie Moesesie, Allen Kooneeliusie, Toomasie Newkingnak, David Kuptana, Karliin Aariak, a Canadian Seal Marketing Group, a Ta Ma Su Seal Products Inc., a Fur Institute of Canada, a NuTan Furs Inc., a GC Rieber Skinn AS, az Inuit Circumpolar Council Greenland (ICC-Greenland), Johannes Egede és a Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK) maga viseli saját költségeit, továbbá köteles viselni az Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa részéről felmerült költségeket.**
- 3) **Az Európai Bizottság maga viseli saját költségeit.**

Aláírások